

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΥΔΑΤΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
& ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ, ΔΑΣΟΛΟΓΙΟΥ,
ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ & ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ**

**ΠΡΟΣ :Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα
(Ηλ. ταχυδρομείο: vouli1@prv.ypeka.gr)**

Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα

Πληροφορίες : Μ. Βλάχου

Τηλέφωνο : 2131512109

Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου: m.vlachou@prv.ypeka.gr

ΘΕΜΑ: : Ερώτηση 2274/28-11-2019

Σε απάντηση της εν θέματι 2274/28-11-2019 ερώτησης, ενημερώνουμε τα εξής:

Ο δασικός χάρτης αποτελεί κτηματογραφικό διάγραμμα που απεικονίζει τις εκτάσεις στις οποίες εφαρμόζονται πρωταρχικά οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Αποτυπώνει τη μεταβολή της χρήσης των οικοσυστημάτων ανεξάρτητα από τους λόγους που οδήγησαν σε αυτή (νομίμως ή μη). Σύννομες υφιστάμενες χρήσεις γης, δεν αναιρούνται και δεν επιβάλλονται κυρώσεις απορρέουσες από τη δασική νομοθεσία. Γενικώς η διαφύλαξη των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, που αποτελούν τα δάση, οι δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις και η διασφάλιση του Δημοσίου Συμφέροντος σ' αυτούς, εξασφαλίζεται με τη συμπερίληψή τους στο δασικό χάρτη η εγκυρότητα του οποίου τεκμαίρεται με τη θεώρηση του.

Η κατάρτιση των δασικών χαρτών πραγματοποιείται βάσει κανονιστικών πράξεων (τεχνικές προδιαγραφές) που εκδίδονται βασιζόμενες στους νόμους του κράτους και τους κανόνες της τεχνικής και της επιστήμης. Οι προδιαγραφές για την κατάρτιση των δασικών χαρτών περιλαμβάνονται στη με αριθ. 158576/1579/4-7-2017 ΥΑ «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών και τιμολογίου υπολογισμού προεκτιμώμενων αμοιβών για τις εργασίες κατάρτισης δασικών χαρτών» (ΦΕΚ 2373/Β). Η κατάρτιση δε των δασικών χαρτών, με σημείο αναφοράς την παλαιότερη και την πλησιέστερη προς το χρόνο κατάρτισης του δασικού χάρτη αεροφωτογράφιση της περιοχής, θεσμοθετήθηκε αμέσως μετά την ισχύ του Συντάγματος το 1975, με το ν. 248/1976, καθώς η προστασία του περιβάλλοντος ανήχθη σε υποχρέωση του Κράτους και έκτοτε σε κάθε αλλαγή του θεσμικού πλαισίου κατάρτισης δασικών χαρτών επαναλαμβάνεται. Δεν αποτελεί καινοφανή πρόβλεψη του ν. 4389/2016, σύμφωνα με τον οποίο επικαιροποιήθηκαν οι δασικοί χάρτες.

Ο ορισμός του δάσους, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη για την κατάρτιση του δασικού χάρτη, έχει συμπεριληφθεί ως ερμηνευτική δήλωση στο άρθρο 24 του Συντάγματος. Προηγούμενη προσπάθεια τροποποίησης του ορισμού των δασών και δασικών εκτάσεων, κρίθηκε ως ανίσχυρη, με τις 32, 33 και 34/2013 αποφάσεις του ΣτΕ, με το σκεπτικό ότι «είναι αδιάφορο το είδος ή τα είδη των άγριων ξυλωδών φυτών δηλαδή αν είναι δασοπονικά ή μη». Έτσι η

θεώρηση των δασικών χαρτών μετά τις παραπάνω αποφάσεις βασίστηκε στο Συνταγματικά κατοχυρωμένο ορισμό του δάσους. Υπάρχουν, λοιπόν, ενιαία αντικειμενικά κριτήρια καθορισμού των δασών, δασικών & χορτολιβαδικών εκτάσεων, που αποτελούν και το περιεχόμενο του δασικού χάρτη.

Μετά την ανάρτηση του δασικού χάρτη της ΠΕ Ιωαννίνων, η Περιφέρεια Ηπείρου, υπέβαλε αντιρρήσεις για το σύνολο των εποικιστικών εκτάσεων ΠΕ Ιωαννίνων, συμπεριλαμβανομένων των εκτάσεων που εμφανίζονταν, ως ανέκαθεν μη δασικού χαρακτήρα (αγροτικές), καθώς και των αδιαμφισβήτητα δασικών εκτάσεων, που σύμφωνα με το αρθ. 1 παρ. 3 του ν. 4061/2012, εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων ν. 4061/2012, κάνοντας κατάχρηση του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων, επιφορτίζοντας τις αρμόδιες ΕΠ.Ε.Α., με δεδομένο της μη ανατροπής των πρόδηλα δασικού ή αγροτικού χαρακτήρα εκτάσεων, με αποτέλεσμα την αύξηση και των διοικητικών διαδικασιών, καθώς και το εν γένει κόστος και την επιβάρυνση του προϋπολογισμού του ΥΠΕΝ και του Πράσινου Ταμείου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της υπηρεσίας μας, το σύνολο των αντιρρήσεων που υπέβαλε ο Περιφερειάρχης Ηπείρου ήταν 13.432 εκ του συνόλου των 16.415 αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν κατά του περιεχομένου του δασικού χάρτη Π.Ε. Ιωαννίνων.

Σε ότι δε αφορά τις λεγόμενες εποικιστικές εκτάσεις και για την απόδοσή τους στο δασικό χάρτη λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του ν. 4061/2012 που ορίστηκε ότι: “Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται σε ανταλλάξιμες εκτάσεις, δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, προστατευόμενες περιοχές των άρθρων 18 και 19 του Ν. 1650/1986 (Α’ 160), χώρους και ζώνες μνημείων που προστατεύονται από την αρχαιολογική υπηρεσία, αιγιαλό και παραλίες, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του Ν. 2971/2001 (Α’ 285), καθώς και σε άλλες προστατευόμενες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, περιοχές”. Κατά συνέπεια όλες οι εκτάσεις με δασικό χαρακτήρα και αυτές που έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες, διαχειρίζονται και προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δε διέπονται από το ειδικό καθεστώς διοίκησης και διαχείρισής τους σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας (ως δασικές εποικιστικές εκτάσεις). Αυτά έγιναν γνωστά στις δασικές υπηρεσίες με την 169536/1516 /19-4-2012 (ΑΔΑ: Β4ΩΜΟ-ΜΥΛ) εγκύκλια οδηγία.

Επίσης με την με αριθ. 171460/2421/19-6-2012 (ΑΔΑ: Β4ΛΤ0-ΖΑΩ) “Διευκρινήσεις επί της εφαρμογής διατάξεων του νόμου 4061/2012 (66/Α’)” κατέστη σαφές ότι “για τη διακρίβωση του χαρακτήρα των ανωτέρω εκτάσεων, ερευνάται η εικόνα των παλαιότερων και των εν συνεχεία νεότερων Α/Φ που διαθέτει η δασική υπηρεσία, εν συνδυασμό με τα στοιχεία της αυτοψίας που θα πραγματοποιηθεί για την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί απώλεια της δασικής μορφής, ζητείται να δικαιολογηθεί αυτή, βάσει του τίτλου ή της διοικητικής πράξης που απέρρευσαν από την εποικιστική νομοθεσία.”, ενώ με την παρ. 17 αρθ. 36 αυτού ορίστηκε ότι “Δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας διαθέσιμα ή κοινόχρηστα ακίνητα δασικού χαρακτήρα που διατέθηκαν ως κληροτεμάχια και εκχερσώθηκαν για το λόγο αυτόν πριν την ισχύ του παρόντος νόμου, καθώς και εκτάσεις δασικού και χορτολιβαδικού χαρακτήρα της περίπτωσης α’ της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, που περιελήφθησαν στον κτηματολογικό πίνακα κυρωμένου αναδασμού του άρθρου 15 του ν. 647/ 1977 (Α’ 242) και έχουν αποδοθεί σε δικαιούχους. Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους ανακαλούνται. (Όπως προστέθηκε με την παρ.2 Άρθρο 49 ΝΟΜΟΣ 4280/2014 και ισχύει από 8/8/2014).

Οι ανωτέρω διατάξεις είναι σε ισχύ και υποχρεωτικά εφαρμοστέες από το σύνολο της διοίκησης και από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Αυτός, λοιπόν, οφείλει, ως αρμόδια υπηρεσία ελέγχων, να

εξασφαλίσει το σύννομο των επιδοτήσεων λαμβάνοντας υπόψη και το αρχείο του εποικισμού και όχι μόνο το περιεχόμενο του δασικού χάρτη, επειδή εκδοθείσες διοικητικές πράξεις άλλων υπηρεσιών, που καλύπτονται από το τεκμήριο νομιμότητας, είναι σε ισχύ και δεν ανατρέπονται από τον δασικό χάρτη.

Η υπόδειξη και εξασφάλιση των κλήρων του εποικισμού με σκοπό τη συνέχιση της επιδότησης, επί του δασικού χάρτη, δεν αποτελεί στοιχείο, που οφείλεται να επιβεβαιωθεί εκ των δασικών υπηρεσιών (των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υ.Π.Ε.Ν.), ούτε υφίσταται, άμεσα στον παρόντα χρόνο, η ανάγκη ενσωμάτωσής τους στους κυρωμένους δασικούς χάρτες, αλλά ούτε και αποτελεί λόγο διακοπής επιδοτήσεων η μη απεικόνισή στο δασικό χάρτη των διοικητικών πράξεων που δηλώνουν το σύννομο της χρήσης μιας έκτασης, αφού αυτές μπορούν να υποβάλλονται από τούς ενδιαφερόμενους στις αρμόδιες μονάδες χειρισμού των κοινοτικών ενισχύσεων.

Διοικητικές πράξεις που αναδεικνύουν νομική εξαίρεση από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, αποτυπώνονται στο δασικό χάρτη και μετά την κύρωσή του, με ρητή πρόβλεψη στο άρθρο 20 παρ. 1 ν. 3889/10 όπως ισχύει, με αναμόρφωση κυρωμένου δασικού χάρτη εξαιτίας διοικητικών πράξεων που όφειλαν να συμπεριληφθούν ή εσφαλμένα αποτυπώθηκαν σε αυτόν. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο κατάρτισης έως και την κύρωση του δασικού χάρτη, πράξεις της διοίκησης που είτε έχουν εκδοθεί, σύννομα, σε εφαρμογή κείμενων διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της αγροτικής νομοθεσίας (όπως σχετικώς έχει καθοριστεί από τις οικείες διατάξεις και τις σχετικές εγκύκλιες διαταγές) και δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο ή λόγο, είτε δεν πάσχουν ακυρότητας, είναι σε ισχύ και δεν ανατρέπονται από τον δασικό χάρτη.

Ο Δασικός χάρτης δεν αποτελεί θεματικό χάρτη χρήσεων γης, ώστε να αποτυπώνει τη δυνατότητα επιλεξιμότητας εκτάσεων, συνεπώς, στην περίπτωση που οι επιδοτήσεις, αφορούν σε σύννομες χρήσεις γης, δεν θα έπρεπε να επηρεάζονται από το δασικό χάρτη.

Σε εφαρμογή των διατάξεων αρθ. 17 και 18 ν. 3889/2010, από τη Δ/νση Δασών Ιωαννίνων, σύμφωνα με το 168866/8-11-2019 έγγραφο Δ/νσης Συντονισμού & Επιθ. Δασών Α.Δ. Ηπείρου Δυτ. Μακεδονίας, έχουν διαβιβαστεί προς τις αρμόδιες ΕΠ.Ε.Α. 15.265 αντιρρήσεις και, σύμφωνα πάντα με το ίδιο έγγραφο έχουν εξεταστεί από τις ΕΠ.Ε.Α., 8.246 αντιρρήσεις.

Οι Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων κατά του θεματικού περιεχομένου του δασικού χάρτη, σύμφωνα πάντα με τις διατάξεις αρθ. 18 ν. 3889/2010 όπως ισχύει, αποτελούν συλλογικά όργανα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων που συστήνονται με απόφαση των Συντονιστών και η λειτουργία τους και η έκδοση των αποφάσεων τους, διέπεται από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999.

Με την ανάρτηση του δασικού χάρτη και την ολοκλήρωση των διαδικασιών έως και την κύρωσή του, επιταχύνεται ο χρόνος εφαρμογής των λοιπών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, εν προκειμένω των άρθρων 47, 47B όπως ισχύει, για εκτάσεις που απώλεσαν τη δασική βλάστηση και αποδόθηκαν χωρίς άδεια της δασικής αρχής σε αγροτική, ή του αρθ. 67 για δασωμένους αγρούς καθώς και των επιτρεπτών επεμβάσεων του έκτου κεφαλαίου του νόμου 998/1979.

Σε ότι αφορά τα θέματα κτηματογραφήσεων και σύνταξης εθνικού κτηματολογίου κατ' εφαρμογή των διατάξεων ν. 2308/1995 και 2664/1998, αναφέρουμε ότι τα τμήματα δασικών χαρτογραφήσεων των Δ/νσεων Δασών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, έχουν, σύμφωνα με την παρ. 10 αρθ. 28 ν. 2664/1998 την αρμοδιότητα της υποβολής της δήλωσης ιδιοκτησίας του Δημοσίου στα πλαίσια των κτηματογραφήσεων.

Με την 173/2002 ομόφωνη γνωμοδότηση του ΝΣΚ, που έγινε αποδεκτή από την Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., τα τμήματα των Δασικών Χαρτογραφήσεων των Διευθύνσεων Δασών, οφείλουν να επικαλούνται κατά την υποβολή των σχετικών δηλώσεων ή ενστάσεων στις περιοχές που τελούν υπό κτηματογράφηση και δεν έχει ακόμα κυρωθεί ο δασικός χάρτης, οποιοδήποτε πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο περί της φύσεως δεδομένης έκτασης ως δάσος, δασικής ή χορτολιβαδικής και περί της κυριότητας του Δημοσίου επ' αυτής, κάνοντας χρήση του οπωσδήποτε ισχύοντος γενικού, εκ της δασικής νομοθεσίας, τεκμηρίου κυριότητας του Δημοσίου. Συνεχίζοντας η γνωμοδότηση αναφέρει ότι προς αντίκρουση των προσβαλλόμενων δικαιωμάτων εκ μέρους του ιδιώτη θα πρέπει να προσκομίζονται, αρμοδίως τα στοιχεία που κατά τις κείμενες διατάξεις θα ηδύναντο να ανατρέψουν το υπέρ του Δημοσίου τεκμήριο. Για τις περιοχές που έχει κυρωθεί δασικός χάρτης η δήλωση υποβάλλεται με τα στοιχεία του δασικού χάρτη που έχουν πλήρη αποδεικτική ισχύ, σύμφωνα και με το νόμο αλλά και τη νομολογία του Αρείου Πάγου και του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Η τελική επιλογή και πρόκριση της εγγραφής στα στοιχεία της κτηματογράφησης του δικαιούχου στις εκτάσεις των δηλώσεων και ενστάσεων, εκτελείται από τα όργανα της κτηματογράφησης (συντάκτες και επιτροπές), καθώς για την αναγνώριση ιδιωτικών δικαιωμάτων έναντι του δημοσίου επί δασικού χαρακτήρα εκτάσεων έχει εφαρμογή το αρθ. 10 ν. 3208/2003, όπως ισχύει.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Σ. ΤΣΙΛΙΚΟΥΝΑΣ

Συνημμένα: Το με αριθ. 168866/8-11-2019 έγγραφο Δ/νσης
Συντονισμού & Επιθ. Δασών Α.Δ. Ηπείρου Δυτ. Μακεδονίας.